Kommittémotion SD127

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2424

av Sara Gille m.fl. (SD)

Sexuellt våld och sexuell exploatering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa snabb tillgång till specialistkompetens vid utredningar av sexualbrott i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och åtgärda regionala brister i vård, dokumentation och spårsäkring efter sexuella övergrepp och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka möjligheterna att utreda och lagföra dem som organiserar och tjänar pengar på prostitution och människohandel för sexuella ändamål och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att stödet till personer som vill lämna prostitution och sexuell exploatering fungerar även i mindre kommuner och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga hinder för att snabbt stoppa fortsatt spridning av sexuellt kränkande bilder, filmer och manipulerat intimt material och vid behov stärka skyddet för den utsatta och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att arbetet mot sexuellt våld också uppmärksammar utsatta barn och unga samt att berörda myndigheter kan samverka när exploatering sker både på nätet och utanför det och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om det straffrättsliga skyddet mot strypvåld i sexuella sammanhang är tillräckligt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sexuellt våld kan drabba människor i alla åldrar och förekommer både i nära relationer och utanför dem. Det kan handla om våldtäkt, andra sexuella övergrepp, prostitution, människohandel eller kränkningar som sker på nätet. I vissa fall är gärningsmannen någon som den utsatta känner och litar på. I andra fall är det en okänd person eller flera personer som tillsammans utnyttjar någon. Oavsett hur brottet har gått till måste samhället kunna ingripa.

Ett sexuellt övergrepp kan påverka den utsattas hälsa, trygghet och möjlighet att leva som tidigare. Det är därför viktigt att brott kan utredas, att den utsatta får vård och att den som vill lämna sexuell exploatering får hjälp. Våld i nära relationer, ekonomiskt våld och eftervåld behandlas närmare i en annan motion om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Den här motionen tar upp de särskilda frågor som rör sexualbrott och sexuell exploatering, även när övergreppen sker inom en relation.

Sexualbrott ska utredas ordentligt

En sexualbrottsutredning kan vara beroende av att förhör hålls på rätt sätt och att bevisning säkras tidigt. Uppgifter från telefoner, meddelanden och andra digitala tjänster kan vara viktiga för att klarlägga vad som har hänt. Samtidigt kan sådana utredningar kräva särskild kunskap och ta mycket tid. Om den kompetensen saknas lokalt finns en risk att arbetet fördröjs eller att viktiga spår går förlorade. En person som anmäler ett sexualbrott i en mindre kommun ska inte få en sämre utredning än den som bor i en storstad.

Sverigedemokraterna vill att polisen snabbt ska kunna få hjälp av specialister när ett sexualbrott utreds. Det ska gälla i hela landet och omfatta både förhör och teknisk bevisning.

Vård efter sexuella övergrepp

Efter ett sexuellt övergrepp kan den utsatta behöva både akut vård och stöd under längre tid. Skador behöver kunna undersökas och dokumenteras, och spår kan behöva säkras innan de försvinner. Det är inte alltid möjligt för den utsatta att ta ställning till en polisanmälan direkt. Rädsla, chock eller oro för följderna kan göra att beslutet dröjer. Möjligheten att söka vård och få skador dokumenterade får därför inte vara beroende av att en anmälan görs på en gång. Regeringen har redan satsat på att förbättra vården efter sexuella övergrepp. Det avgörande är nu att följa upp hur satsningarna fungerar i praktiken och se var det fortfarande finns brister.

Sverigedemokraterna vill att skillnader mellan regionerna i vård, dokumentation och spårsäkring ska följas upp och att brister ska rättas till. Den utsatta ska få ett professionellt bemötande oavsett bostadsort.

Kom åt dem som tjänar på prostitution

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål kan vara en del av organiserad brottslighet. De som tjänar pengar på verksamheten behöver inte själva vara närvarande när ett sexköp sker. De kan i stället ordna annonser, boka lokaler, sköta transporter eller kontrollera inkomsterna. I vissa fall används hot, skulder och beroende för att hålla kvar människor i exploateringen. Om rättsväsendet enbart ingriper mot enskilda sexköp riskerar personerna bakom verksamheten att fortsätta. Polisen behöver kunna följa pengarna, säkra digital bevisning och samarbeta när verksamheten sträcker sig över flera orter eller länder. Det finns redan en handlingsplan på området. Arbetet behöver också ge resultat i form av utredningar och lagföring.

Sverigedemokraterna vill att polisen ska ha bättre möjligheter att identifiera och lagföra dem som organiserar prostitution och människohandel och tjänar pengar på att andra utnyttjas sexuellt.

Hjälp att lämna prostitution

Den som vill lämna prostitution kan ha flera svårigheter att hantera samtidigt. Det kan saknas en trygg bostad, en egen inkomst eller människor att be om hjälp. Den utsatta kan också vara rädd för personer som har hotat eller kontrollerat henne eller honom. Då

räcker det inte alltid med ett enstaka samtal. Det kan behövas samordnad hjälp med boende, försörjning, vård och skydd. Ett nationellt stöd håller på att byggas upp, men hjälpen måste kunna nås även av den som bor långt från större städer. Det behöver också vara klart vem som tar ansvar när flera verksamheter är inblandade, så att den som söker hjälp inte själv måste ordna alla kontakter.

Sverigedemokraterna vill att personer som vill lämna prostitution och sexuell exploatering ska kunna få sammanhängande stöd i hela landet, även i mindre kommuner.

Stoppa spridningen av kränkande bilder

När intima bilder eller filmer sprids utan samtycke kan kränkningen fortsätta långt efter den första publiceringen. Material kan kopieras, delas i nya grupper och läggas upp på flera webbplatser. Den utsatta kan tvingas leva med oro för att bilderna ska dyka upp igen. Det förekommer också manipulerade bilder som ger sken av att någon deltagit i en sexuell situation som aldrig har ägt rum. Sådant material kan användas för att hota eller pressa en person. Den som drabbas behöver veta vart hon eller han kan vända sig och vilka möjligheter som finns att stoppa spridningen. Samtidigt måste det undersökas om dagens regler och rutiner räcker när materialet sprids vidare gång på gång.

Sverigedemokraterna vill att hinder för snabb borttagning och för att stoppa fortsatt spridning ska kartläggas. Där skyddet inte räcker behöver det stärkas.

Skydda barn och unga mot sexuell exploatering

Barn och unga kan utsättas för sexuell exploatering genom kontakter i sociala medier, chattar och spel. En vuxen kan först vinna barnets förtroende och sedan begära bilder, pressa barnet till sexuella handlingar eller hota med att sprida material. Ibland leder kontakten till övergrepp även utanför nätet. Barnet kan känna skuld eller rädsla och därför ha svårt att berätta. Det ställer krav på att vuxna runt barnet reagerar och att berörda myndigheter agerar. Polisen och socialtjänsten kan behöva arbeta tillsammans, samtidigt som vård och andra stödinsatser måste kunna komma in snabbt. Barnets behov får inte hamna mellan olika verksamheters ansvar. Samarbete och informationsutbyte måste ske inom lagens ramar.

Sverigedemokraterna vill att brister i samarbetet mellan berörda myndigheter ska upptäckas och åtgärdas, så att barn och unga som utsätts för sexuell exploatering kan få skydd och hjälp tidigare.

Motverka strypvåld i sexuella sammanhang

Strypvåld innebär att tryck riktas mot halsen. Det kan påverka andning och blodflöde och orsaka allvarliga skador, även när det inte syns några tydliga märken efteråt. När sådant våld förekommer i sexuella sammanhang finns en risk att farorna underskattas eller att våldet framställs som en normal del av sex. Det är särskilt oroande om unga får den bilden utan att förstå riskerna. Uppgifter om att båda parter har samtyckt gör inte automatiskt en våldshandling tillåten. Hur en handling ska bedömas rättsligt beror på omständigheterna och de regler som gäller. Det är därför viktigt att klarlägga om lagstiftningen ger ett tillräckligt skydd och om det finns luckor som behöver åtgärdas. Sverigedemokraterna vill se över om det straffrättsliga skyddet mot strypvåld i sexuella sammanhang är tillräckligt. Riskerna måste tas på allvar även när det finns uppgifter om samtycke.

Sara Gille (SD)

Magnus Persson (SD) *Martin Westmont (SD)*